ION COTEANU ŞI GRAIUL MARAMUREŞEAN

NICOLAE FELECAN
Universitatea Tehnică Cluj-Napoca
Centrul universitar Nord, Baia Mare

Noțiunile de *limbă, dialect, grai* au stat de timpuriu în atenția lui Ion Coteanu, dovadă lucrările sale *Cum dispare o limbă* (*istroromâna*)[1], *À propos des langues mixtes* (*Sur l'istro-roumain*)[2], *Epocile de evoluție a limbii române*[3], *Şi totuşi istroromâna este limbă!*[4], *Criteriile de stabilire a dialectelor limbii române*[5], *Note despre esența limbii*[6], culminând cu *Elemente de dialectologie a limbii române*[7], care s-a bucurat de mult interes din partea specialiştilor, dovadă şi numeroasele recenzii apărute în revistele de specialitate, din țară şi străinătate[8].

Încercând să definească obiectul dialectologiei[9], Ion Coteanu porneşte de la analiza motivelor care duc la apariția diviziunilor teritoriale ale unei limbi comune, „cum au evaluat ele, în ce raporturi sunt unele cu altele, precum şi cu limba literară şi ce perspective de dezvoltare au". (p. 17). Răspunsurile la aceste întrebări le formulează având în vedere situația din limbile romanice, în particular cea din limba română.

Punctul de pornire al acesteia este latina orientală, „vorbită la începuturile erei noastre de populațiile romanizate din Peninsula Balcanică şi din Dacia", care „nu avea dialecte, deşi deosebiri de pronunțare sau de lexic de la o regiune la alta nu se poate să nu fi existat. Ele nu erau însă prea importante, de vreme ce nu au atras atenția scriitorilor şi istoricilor antichității". Prin urmare, diferențele dialectale apar în cursul evoluției istorice a unei limbi unitare sau relativ unitară, determinate de condițiile

[1] Bucureşti, Editura Științifică, 1957.
[2] În *Mélanges Oslo*, 1957, p. 129-148.
[3] în *SCL*, IX, 1958, nr. 2, p. 151-158.
[4] în *SCL*, IX, 1958, nr. 3, p. 391-393.
[5] În *LR*, VIII, 1959, nr. 1, p. 7-15.
[6] În *SCL*, XI, 1960, nr. 3, p. 459-465.
[7] Bucureşti, Editura Științifică, 1961, 318 p.
[8] Giosu 1962: 114-123; Caragiu-Marioțeanu 1962: 555-559; Ionaşcu 1962: 688-696; Graur 1963: 121-123; Sala 1963: 299-301; Ivănescu 1963: 347-350; Keintzel-Schön 1963: 431-432; Klepikova 1964: 130-133.
[9] Facem mențiunea că observațiile noastre se bazează, în primul rând, pe lucrarea *Elemente de dialectologie a limbii române*, la care trimit şi paginile dintre paranteze, atunci când nu sunt însoțite de alte indicații.

BDD-V136 © 2014 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:42:54 UTC)

istorice de dezvoltare a populațiilor care o utilizează, şi ele capătă impuls „de îndată ce între grupurile de vorbitori ai unei limbi se produce o oarecare izolare" (p. 17). „Procesul de diferențiere lingvistică, afirmă mai departe autorul, se accentuează când un grup de vorbitori, după ce a slăbit legăturile cu centrul, stabileşte un contact strâns cu populații de altă limbă cu care, întâmplător, se află în directă vecinătate. Atunci modificările lingvistice care îl îndepărtează de punctul de plecare se produc mai repede şi mai profund" (p. 18).

„În fond, problema diferențelor dialectale depinde mai întotdeauna de factori exteriori limbii, de importanța economică şi administrativă a regiunilor, oraşelor şi satelor dintr-un teritoriu lingvistic" (p. 21). Între aceşti factori, autorul se opreşte, în mod special, la cei geografici şi sociali: formele de relief, mijloacele de comunicație şi legăturile economico-administrative. „Dacă o regiune are relief accidentat, cu munți greu de trecut sau cu şesuri secetoase şi neospitaliere, posibilitățile de diversificare dialectală cresc. Dimpotrivă, dacă o regiune este străbătută de ape mari şi are un relief mai dulce, vorbirea celor care o locuiesc se păstrează mai unitară, grație uşurinței pe care o au de a se întâlni adesea şi a comunica unii cu alții" (p. 19). „Dunărea, de exemplu, deşi traversează Ungaria de la un capăt la altul, nu formează totuşi o graniță dialectală între cele două părți ale teritoriului lingvistic maghiar[10]. În țara noastră, vorbirea din Moldova este mai unitară decât cea din Ardeal, între altele şi pentru că partea aceasta a țării este străbătută de la nord la sud de Siret, de Prut, de Bistrița etc. şi nu este fragmentată de şiruri mari de munți. În Ardeal însă, locuitorii din Țara Oaşului, Țara Moților şi din Maramureş, fiind mai izolați unii față de alții din cauză că „țările" lor sunt înconjurate de munți, au ajuns să aibă graiuri mai distincte" (p. 20). De aceea „se şi spune în dialectologie, printr-o formulă cu caracter general, că *apele unesc, iar munții despart*" (p. 19).

„Mijloacele de comunicație joacă şi ele un rol important în evoluția graiurilor şi dialectelor. Dacă între două centre, care aparțin la dialecte sau graiuri diferite, există şosele bune şi cale ferată, deosebirile lingvistice dintre cele două centre scad, şi invers" (p. 20).

Astfel privite lucrurile, autorul *Elementelor* are toate argumentele pentru susținerea punctelor de vedere proprii privitoare la noțiunile de limbă, dialect, (subdialect) şi grai, între care există trăsătura de subordonare. Din acest punct de vedere, limba este „singura unitate lingvistică de sine stătătoare", „singura unitate locală independentă", „care nu se mai subordonează altei unități de acelaşi fel" (p. 61). Dialectul este „o unitate lingvistică deosebită de limba din care face parte, în măsura în care numărul şi calitatea particularităților sale se coordonează într-un sistem propriu". „Graiul este şi el un aspect local al limbii comune, dar subordonat dialectului, deci un aspect particular (local) al limbii întregului popor, caracterizat printr-un minimum de trăsături specifice, care se subordonează în mod necesar unui dialect, după cum acesta se subordonează în mod necesar limbii întregului popor" (p. 58-59). Mai reținem şi

[10] Cf. Puşcariu 1926: 358.

BDD-V136 © 2014 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:42:54 UTC)

aprecierea că unitățile subordonate, dialectul, graiul, manifestă tendința de a se apropia în permanență de limba literară, ceea ce înseamnă că „numărul deosebirilor dintre dialecte, graiuri şi limba literară se micşorează prin adoptarea de către vorbitori a normelor limbii literare” (p. 61).

În privința particularităților, autorul mai precizează faptul că „primul şi cel mai sigur semn al importanței lor îl reprezintă rezistența la influența limbii literare” (p. 62).

Pornind de la aprecierile teoretice din primele trei capitole ale cărții, I. Coteanu analizează, conform principiilor enunțate, structura dialectală a limbii române[11]: patru dialecte (muntean, moldovean, bănățean şi crişean) şi un grai, cel din Maramureş.

Aşadar, în disputa legată de statutul lingvistic al acestei zone, I. Coteanu se declară în favoarea considerării ei drept un grai, „un grai dintr-o zonă de tranziție” (p. 113), fiindcă „individualitatea <dialectului> maramureşean apare mai puțin clar” (p. 73). Argumentele şi contraargumentele se referă la toate compartimentele limbii: fonetică, morfologie şi sintaxă, lexic.

Analizând particularitățile subliniate de cercetătorii anteriori[12], I. Coteanu evidențiază, de fiecare dată, apropierile sau similitudinile cu celelalte dialecte. De pildă, în privința vocalismului:

- „*ĕ* apare la fel ca şi în dialectul crişean: *cămĕşe, mĕle, spĕle, mĕ, bĕ, vrĕ*”.

- „Vocala *ǫ*, care apare relativ rar, face ca sistemul vocalic maramureşean să nu se identifice cu cel crişean, ci să se apropie de sistemul vocalic moldovenesc, cu care s-ar identifica dacă *ĕ*, vocală foarte asemănătoare cu *ę* moldovenesc, ar apărea numai ca un reflex al diftongului *e̯a* la finală. Cum însă, în Maramureş, *ĕ* se întrebuințează şi în interiorul cuvintelor, cele două sisteme rămân unități diferite” (p. 112).

- „nazalizarea se observă numai la *o* şi *u* în cuvinte monosilabice: *õ mândruț* „un mândruț”, *ũ an* GMF, p. 40. Şi în alte regiuni ale țării cele două vocale capătă în frază un slab timbru nazal” (p. 112).

Şi consonantismul are particularități ce-l apropie de mai multe zone:

- „Labialele au aproape aceeaşi situație ca şi în dialectul crişean: *p > p'*: *lip'ideu, sp'int'eca*, dar şi *p > pk'*: *apropk'ia, copk'il, lupk'i, pk'ic, pk'icor, râpk'i* etc. GMF, p. LVIII şi *p > k'*: (ceva mai rar) *cârk'i, desk'ica, k'eatră, k'ept* etc. Labiala *b* devine din când în când *b': alb'i, b'ine, galb'en* şi, mai ales, *bġ*, fonetism pe care îl putem considera general: *abġja, bġet, bumbġi, îmbġia, plumbġi* etc.

- Palatalizarea lui *m* se află în stadiul lui *mń*[13], cu rare excepții de trecere la *ń*: *lumńină, mńel, mńilă, mulțămńi* etc.,dar şi *adurńi, zńieură* etc.

- Dentalele *d* şi *t* sunt palatalizate la stadiul *ď* şi *ť*, *k'*: *ďealu, ďept* „drept”, *ďepărta* „îndepărta”; *bărbaťe, curťe, munťe* etc. *k'igńi* „tihni”.

[11] E vorba de dialectul dacoromân, considerat, ca şi dialectele suddunărene, limbi. Din acest motiv nu foloseşte şi termenul de *subdialect*.

[12] Picot 1873: 225-263; Weigand 1908: 447; Ivănescu 1944-1945: 1-412; Petrovici 1954: 5-17; Pătruț 1958: 31-43; Todoran 1956: 38-49; Todoran 1961: 43-73.

[13] O formă precum *mneu* este atestată în sudul Maramureşului încă din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, la 1767, 1784 (Macrea 1982: 185).

BDD-V136 © 2014 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:42:54 UTC)

- „Palatalizarea lui *f* şi *v* în *s* şi *z* nu este destul de pregnantă, nefiind decât refacerea, sub influenţă ucraineană, a stadiului *ŝ*, *zˆ* al palatalizării" (p. 73). „Alături de *f* > *s*, avem, uneori, *f* > *h*[14] şi *v* > *ġ*" (p. 112).

- Africatele *č, ğ* au devenit dure, sub aceeaşi influenţă ucraineană (p. 73). Dar „cele două africate îşi păstrează şi caracterul înmuiat, de exemplu: *arğint, dzăče, ğiuca* GFM, p. LXII, în loc de: *arğînt, dzăčă, ğuca*, ceea ce arată că pronunţarea lor dură nu este încă generalizată" (p. 112).

Din consonantism, autorul mai menţionează, fără exemplificări, următoarele trei fapte: „Înmuierea lui *l* şi *n* (*l'* şi *ń*); pronunţarea lui *r* ca *r̂*; urmele de rotacism"[15] (p. 112), care „apropie din nou graiul maramureşean de consoanele din Crişana" (p. 113).

Dintre particularităţile morfologice şi sintactice menţionate, cele mai multe, arată autorul, sunt prezente şi în dialectul crişean (repetarea pronumelui personal: *mă topăscu-mă, s-o dusu-să, l-o dusu-l*; articolul genitiv-dativului feminin apare uneori proclitic: *la casa i Docă* „la casa Docăi").

Pe baza faptelor prezentate, unele reluate şi nuanţate („prezenţa şi frecvenţa lui *ĕ,* apropie sistemul vocalic de dialectul crişean, dar prin frecvenţa lui *o̧* se deosebeşte de acesta. Gradul de palatalizare şi frecvenţa dentalelor palatalizate ne obligă să caracterizăm graiul maramureşean ca o prelungire a dialectului crişean, în schimb, labialele ne determină să-l considerăm o prelungire a celui moldovean, pentru că, deşi stadiul de palatalizare a labialelor maramureşene este din punct de vedere fonetic la fel cu cel din Crişana, unde frecvenţa labialelor palatalizate este mică, în Maramureş, labialele palatalizate se folosesc în mod constant ca şi în Moldova. Africatele *č* şi *ğ* cu toată deosebirea lor de pronunţare faţă de africatele corespunzătoare din Crişana, sunt totuşi mai aproape de acestea din urmă decât de fricativele moldoveneşti *ŝ* şi *zˆ*. Dar, ca o adevărată compensaţie, lui *j* din Crişana îi corespunde *ğ* în Maramureş, la fel ca în Moldova"), I. Coteanu accentuează că „toate acestea reprezintă argumente foarte puternice în favoarea considerării graiului maramureşean ca una dintre punţile dialectului crişean spre dialectul moldovean" (p. 113).

Considerarea zonei maramureşene ca una de tranziţie o putem deduce şi din aprecierile făcute de Ion Gheţie, atunci când afirmă că „nu avem, de altfel, nici un motiv să ne imaginăm că în secolul al XIV-lea graiul vorbit în Maramureş ar fi prezentat diferenţe sensibile faţă de cel moldovenesc" (1994: 20) şi de G. Ivănescu, pentru care în

[14] În secolul al XVI-lea, textele din nordul ţării notează *hie* „fie", *Hilip* „Filip" (Macrea 1982: 189).

[15] „Caracteristica dialectală a părţii de nord-vest a teritoriului dacoromân a fost, în perioada veche a limbii române, rotacismul (*n* intervocalic > *r*: *bire* „bine", *mâră* „mână"), care a cuprins nordul Moldovei, Maramureşul, Ţara Oaşului şi jumătatea de nord a Transilvaniei, cu Munţii Apuseni, până la Mureş. În prelungirea spre sud-vest a acestei arii, peste partea de sud a Munţilor Apuseni şi peste Banat, a trebuit să se afle, înainte de secolele X-XII, şi locul de origine a istroromânilor la care rotacismul este general. În dialectul dacoromân acest fenomen se mai menţine astăzi numai în câteva cătune ale comunei Scărişoara din Munţii Apuseni" (Macrea 1982: 184). Cf. şi Petrovici 1934-1935: 149-163.

BDD-V136 © 2014 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:42:54 UTC)

dacoromână există patru dialecte: muntean, moldovean, bănățean şi crişean-maramureşean sau de nord-vest, care „nu este altceva decât dialectul rotacizant de altădată” (1948: 86).

Desigur că nu toți specialiştii au împărtăşit acest punct de vedere. Matilda Caragiu-Marioțeanu a afirmat în recenzia făcută cărții că „părerea lui I. Coteanu cu privire la lipsa particularităților capabile să individualizeze graiul maramureşean este insuficient argumentată”.

Reproşul că I. Coteanu „contestă” palatalizarea lui *f* şi *v* în *s* şi *z* şi caracterul dur al africatelor *č* şi *ğ*, fenomene menționate prima dată de G. Weigand şi, apoi, de K. Jaberg, ca şi alte particularități, precum „păstrarea fonetismelor arhaice *ĝ* şi *dz* (cf. *ĝoc, ĝur, dzîc, dzî* etc.), fenomenul apocopei, dar şi o serie de elemente lexicale” (SCL, 1962, 4: 556), nu credem că se justifică.

I. Coteanu precizează doar că aceste fenomene „nu sunt destul de pregnante”. Transformarea lui *f* şi *v* în *s* şi *z* nu este „decât refacerea, sub influență ucraineană, a stadiului *ŝ*, *zˆ* al palatalizării”, iar „africatele *č, ğ* au devenit dure, sub aceeaşi influență ucraineană” (p. 73). Autorul adaugă apoi faptul că nu peste tot în Maramureş sunt atestate aceste fenomene: „Alături de *f* > *s*, avem, uneori, *f* > *h'* şi *v* > *ġ*”, după cum şi africatele „îşi păstrează şi caracterul înmuiat, ceea ce arată că pronunțarea lor dură nu este încă generalizată” (p. 112).

La aceste observații ale lui Coteanu, mai putem aminti şi faptul că în partea nord-vestică, Săpânța, Iapa şi Vad, *v* > *i* (sau a dispărut): *init* „venit”, *ĭitrig* „vitreg”, *idere* „videre”, ceea ce înseamnă că fenomenul palatalizării acestor consoane nu se manifestă la fel pe întrg teritoriul maramureşean. O astfel de situație este consemnată şi de D. Macrea pentru secolul al XVII-lea în Moldova: *ine* („vine”, 1637), *să nu in* („să nu vin”, 1640), *ii* („viei”, 1691) (Macrea, 1982: 177).

Referitor la apocopă, deşi se face mențiunea că este considerată “una din trăsăturile cele mai specifice ale subdialectului maramureşean, ea ste atestată şi în alte zone, precum Oaş, nordul jud. Bistrița-Năsăud, Bucovina, Hațeg (Bihor) şi în alte puncte isolate” (*Tratat*: 330).

Aşadar, prin modul de analiză al faptelor prezentate, prin relevarea apropierilor şi deosebirilor cu celelalte dialecte, I. Coteanu este îndreptățit, credem noi, să afirme că vorbirea din Maramureş nu formează un „dialect” distinct, ci se manifestă doar ca „un grai dintr-o zonă de tranziție”[16].

[16] Şi G. Ivănescu acordă acelaşi statut idiomului maramureşean. El consideră că „subdialectele dacoromâne sunt de două categorii: subdialecte puternic caracterizate şi subdialecte slab caracterizate, care sunt şi subdialecte de tranziție, mixte sau mozaic” (2000: 44). Subdialectele puternic caracterizate, recunoscute de toți lingviştii, sunt în număr de patru (muntean, moldovean, bănățean şi crişean), iar cele slab caracterizate cuprind un număr de 20 de graiuri, între care se află şi cel maramureşean, „care este azi în parte un grai mozaic, întrucât alături de sau peste graiul cu rotacism şi cu labialele intacte, trebuie să distingem unul cu *s, z* (< *f, v + j, i*) şi altul în care γ (< *v + j, i*) a dispărut” (2000: 44).

BDD-V136 © 2014 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:42:54 UTC)

Cât priveşte rezistența unor fenomene lingvistice la influența limbii literare, ea îşi poate găsi explicația atât în izolarea geografică, cât şi în conştiința apartenenței la un areal distinct din multe puncte de vedere. Regiunea este „situată în N. Carpaților Orientali, între Munții Oaş, Gutâi, Țibleş, Rodnei şi Maramureşului", constituind o „importantă şi originală zonă folclorică şi etnografică, cu obiecte de port popular, cântece şi dansuri populare specifice, numeroase biserici de lemn, porți şi case țărăneşti, având stâlpi din lemn cu sculpturi şi incrustații". Cu zonele învecinate comunică prin intermediul pasurilor Prislop (spre Depresiunea Dornelor), Şetref (spre Depr. Bistrița), Botiza (spre Țara Lăpuşului), Gutâi (spre Depr. Baia Mare) şi Huta (spre Depr. Oaş) (DE IV: 256). Feroviar, există o singură legătură prin segmentul de cale ferată Vişeu de Jos şi Salva, lung de 61 de km, construit în anul 1948, „cu ajutorul brigăzilor voluntare de tineret" (DE IV: 258).

BIBLIOGRAFIE

ALRR-M = *Atlasul lingvistic român pe regiuni. Maramureș*, vol. I-IV, București, 1969- 1997.

Caragiu-Marioțeanu, Matilda, 1962, „I. Coteanu, *Elemente de dialectologie a limbii române*", Bucureşti, Editura Ştiințifică, în SCL, 13, nr. 4, p. 555-559 [recenzie].

Coteanu, I., 1957a, *Cum dispare o limbă* (*istroromâna*), Bucureşti, Editura Ştiințifică.

Coteanu, I., 1957b, „À propos des langues mixtes (Sur l'istro-roumain)", în *Mélanges Oslo*, p. 129-148.

Coteanu, I., 1958a, „Epocile de evoluție a limbii române", în *SCL*, IX, nr. 2, p. 151-158.

Coteanu, I., 1958b, „Şi totuşi istroromâna este limbă!", în *SCL*, IX, nr. 3, p. 391-393.

Coteanu, I., 1959, „Criteriile de stabilire a dialectelor limbii române", în *LR*, VIII, nr. 1, p. 7-15.

Coteanu, I., 1960, „Note despre esența limbii", în *SCL*, XI, nr. 3, p. 459-465.

Coteanu, I., 1961, *Elemente de dialectologie a limbii române*, Bucureşti, Editura Ştiințifică.

DE = *Dicționar enciclopedic*, vol. I-VI, Bucureşti: Editura Enciclopedică, 1993-2006.

DLR = *Dicționarul limbii române*, vol. I-XIX, București: Editura Academiei, 2010.

Frățilă, Vasile, 1969, recenzie la *ALRR-Maramureș*, vol. I, în *AUT*, VII, p. 269-274.

Gheție, I., 1964, „Cu privire la repartiția graiurilor dacoromâne. Criterii de stabilire a structurii dialectale a unei limbi", în *SCL*, XV, nr. 3, p. 317-346.

Gheție, I., 1994, *Introducere în dialectologia istorică românească*, Bucureşti, Editura Academiei.

Giosu, Ştefan, 1962, „I. Coteanu, *Elemente de dialectologie a limbii române*, Bucureşti, Editura Ştiințifică", în *SCŞt*, Iaşi, 13, nr. 1, p. 114-123 [recenzie].

Giosu, Ştefan, 1963, „Subdialectul maramureșean", în *SCŞt*, Iași, 14, nr. 1, p. 91-110.

Graur, Al., 1963, „I. Coteanu, *Elemente de dialectologie a limbii române*, Bucureşti, Editura Ştiințifică", în *SCL*, 14, nr. 1, p. 121-123 [recenzie].

Ionaşcu, Al., 1962, „I. Coteanu, *Elemente de dialectologie a limbii române*, Bucureşti, Editura Ştiințifică", în *LR*, 11, nr. 6, p. 688-696 [recenzie].

Ivănescu, G., 1963, „I. Coteanu, *Elemente de dialectologie a limbii române*, Bucureşti, Editura Ştiințifică", în *AUT*, 1, p. 347-350 [recenzie].

Ivănescu, G., 1948, „Problemele capitale ale vechii române literare", extras din *Buletinul Institutului de Filologie română „Alexandru Philippide"*, volumul XI-XII, 1944-1945 [apărut în 1948], p. 1-412.

Ivănescu, G., 2000, *Istoria limbii române*, Iaşi, Editura Junimea.

BDD-V136 © 2014 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:42:54 UTC)

Keintzel-Schön, F., 1963, „I. Coteanu, Elemente de dialectologie a limbii române, Bucureşti, Editura Ştiinţifică”, în *Deutsche Literaturzeitung für Kritik der internationalen Wissenschaft*, Berlin, 84, 1963, p. 431-432 [recenzie].

Klepikova, G. P., 1964, „I. Coteanu, Elemente de dialectologie a limbii române, Bucureşti, Editura Ştiinţifică”, în *Voprosy jazykoznanija*, Moskva, 13, nr. 2, p. 130-133 [recenzie].

Macrea, D., 1982, *Probleme ale structurii şi evoluţiei limbii române*, Bucureşti, Editura ştiinţifică şi enciclopedică.

Neiescu, P., 1971, „Cu privire la repartiţia dialectală a dacoromânei”, în *ACILFR* XII, vol. 2, p. 297-302.

Pătruţ, Ion, 1958, „Influences slaves et magyares sur les parlers roumains”, în *Romanoslavica*, I, Bucureşti, p. 31-43.

Petrovici, Emil, 1954, „Repartiţia graiurilor dacoromâne pe baza *Atlasului lingvistic român*”, în *LR*, III, nr. 5, p. 5-17.

Petrovici, Emil, 1934-1935, „Contribuţii la rotacism. La moţii din Scărişoara”, în *Dacoromania*, VIII, p. 149-163.

Picot, Emile, 1873, „Documents pour servir à l'étude des dialectes roumains”, în *Revue de Linguistique et de Philologie comparée*, t. V, fasc. 3, p. 225-263.

Puşcariu, Sextil, 1926, *Studii istroromâne*, vol. II, Bucureşti, f. e.

Puşcariu, Sextil, 1976, *Limba română*, vol. I, Bucureşti, Editura Minerva, (ed. I, 1940).

Puşcariu, Sextil, 1994, *Limba română*. vol. II, *Rostirea*, Bucureşti, Editura Academiei.

Sala, Marius, 1963, „I. Coteanu, Elemente de dialectologie a limbii române, Bucureşti, Editura Ştiinţifică”în *RL*, 8, nr. 2, p. 299-301 [recenzie].

Todoran, Romulus, 1956, „Cu privire la repartiţia graiurilor dacoromâne”, în *LR*, nr. 2, p. 38-49.

Todoran, Romulus, 1961, „Noi particularităţi ale subdialectelor dacoromâne”, în *CL*, nr. 1, p. 43-73.

Todoran, Romulus, 1984, *Contribuţii de dialectologie română*, Bucureşti, Editura ştiinţifică şi enciclopedică.

Todoran, Romulus, 1998, *Contribuţii la studiul limbii române*, Cluj-Napoca, Editura Clusium.

Tratat = Tratat de dialectologie românească, Craiova, Editura Scrisul românesc, 1984.

Weigand, Gustav, 1908, „Despre dialectele româneşti”, în *Convorbiri literare*, XLII, nr. 4, p. 447.

WLAD = Gustav Weigand, *Lingvisticher Atlas des dacorumänischen Sprachgebietes*, Leipzig, 1909.

BDD-V136 © 2014 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:42:54 UTC)